

(כפ 5 הזכויות שמורות)

עוד עשויים להיעשות נסיונות קלושים להקים רשימה מאוחדת של השמאל, אם כי אפסו כימעט כל הסיכויים. הדוגלים ברעיון זה לוקחים בחשבון את גילויי התסיסה הקיימים בעינין זה בסניפים העירוניים של אחדות העבודה, הדוגלים באיחוד עם מפ"ם ולבון, בהתאם להצעות ישראל בריהודה ומשה כרמל. מתנגדים לכך בחריפות: ישראל גלילי, יגאל אלון ויצחק בן-אהרון, החוששים כי איחוד כזה עלול לפתוח פתח לשורת זעזועים ופילוגים נוספים במשקי הקיבוץ המאוחד, שחזרו לאיתנם אחרי זעזועים קודמים.

כל תעמולת הבחירות של מפא"י תהיה מכוונת נגד הליברלים ונגד מפ"ם, תוך ויתור על כל התקפה על אחדות העבודה, חרות והדתיים. גם מפא"י וגם חרות יאשימו את הליברלים ואת מפ"ם בכוננות לויתורים לערבים. לעומת זאת מאמינים הליברלים ומפ"ם כי התקפות אלה עשויות לעזור להם, מאחר שלדעתם קיימת בציבור נטייה מעורפלת אך ברורה למדיניות של שלום.

הליברלים ינסו למשוך גם אליהם קולות של ערבים. לצורך זה יכניסו במצעם דרישה לביטול המימשל הצבאי ואף יבטיחו מקום בכנסת לנציגים ערביים. לא ברור עדיין אם יכניסו מועמד ערבי באחד המקומות הבטוחים ברשימתם, או שיקימו רשימה ערבית נפרדת, הקשורה עם המפלגה הליברלית.

הוגי הספרדים בארץ יתנגדו בחריפות לצירופו של

במדינה

(המשך מעמוד 4)

היה מנגן בפסנתר לפני כל פעולת-השמדה בגטו. האשה שנצטוותה לעבור הפלה מלא-כותית אך המחכה עד לגמר ועידת קאזאבי-לאנקה, מתוך תקנה כי צירציל ורוובלט יביאו לשינוי מייד. האשה שזחלה מתוך חפירה מלאת גופות.

פה ושם קורנת גם קרן-אור קטנה — קרן-אור שאינה מאירה, אלא רק מבליטה את החשיכה הגדולה מסביב. הרס"ר הגר-מני אנטון שמיט בחילנה, שעזר למחתרת היהודית והוצא להורג על-ידי הנאצים. סגן הוורמאכט באטל בפשמישל, שאסר על גירוש היהודים העובדים במפעלי הוורמאכט, חסם בפני הגסטאפו את הגשר ואיים לפתוח באש על כל איש ס.ס. המנסה לעבור על פניו. ממות מעטים אלה רק מדגישים מה מעטים היו בני-האדם — גרמנים, פול-נים, ליטאים — ששמרו על צלם אנושי גם כאשר היה הדבר כרוך בסכנה.

„הזוועה שבשיטה“. אך לא דמויות אלה עמדו במרכז השבוע הרביעי של המשפט הגדול, המשבית כימעט כל אירועי ארץ. במרכזו עמדה התופעה שהעיד אבא קובנר קרא לה „הזוועה שבשיטה“. עד אחרי עד הוסיף את תרומתו לתיאור תופ

עד אותו רגע הקשיבו מאה אנשי לחי"י, שהזמנו למסיבה החגיגית, בשלחה מנור מסת לנאומים ולברכות. אולם לשמע דברי הגלילי, קמה מהומה. ד"ר ישראל („אלודי“) שייב וכמה מתומכיו, ביניהם המשורר אורי צבי (עלון עירית רמת-גן) גרינברג, פרצו במחאות ובצעקות פרועות.

להתפרצות קדמה התיעצות, בה דגו ה"משתתפים בתכנית-פעולה ליום מלאות עשרים שנה להרצחו של אברהם (יאיר) שטרן, מייסדו ומפקדו הראשון של לחי"י. אנשל שפילמן, מרכז הועד להוצאת כתבי לחי"י, הציע לארגן את יום יאיר כעצרת, בה ישתתפו חוגים רחבים אותם אף דאג לציין: „מבן-גוריון ועד בגין“. יעקב אלי-אב (לבשטיין), קצין-הבטחון של בונק ישראלי, הציע להקים חוג רעיוני, מתוך מגמה ברורה ליצור מסגרת לגיוס לוחמי המחתרת לתמיכה בקבוצת דייני-פרס. ברוח דומה דבר רה גם גאולה כהן לשעבר קריינית קול ציון הלוחמת, תחנת השידור החשאית של לחי"י.

אנשל הציע ועדה שתטפל בהכנות ליום יאיר והזכיר את שמו של נתן ילין-מור. די היה להזכיר את שמו של מי שהיה חבר מרכז לחי"י ומפקדו, וכיום

מראשי הפעולה השמית, והוועד למען אלי-גיריה החופשית, כדי ששייב יתפרץ שוב: „הוא בוגד! האם הוא ידבר על יאיר?“ ענה לעומתו הגלילי: „ומי לדעתך צריך לדבר? בן-גוריון? דייני?“ התפרצויותיו הנוספות של שייב הושתקו על-ידי הנוכחים, שפתחו בשירה: „הנה מה טוב ומה נעים, שבת אחים גם יחד...“

היושב בתוך הסוגר. יומיים אחרי התקריט הופתעו רבים ממשתתפי המסיבה לקרוא עליה כתבה בהבוקר. בכתבה זו, שנכתבה על-ידי העורך גבריאל (ציפ"ס) צפרוני, תואר ילין-מור כסיבה שבגללה „פוצץ הכנס“, מאחר שדרכו היא בניגוד ל„אינטרסים החיוניים של המדינה“. מדוע נקט בטאון המפלגה הליברלית שוחרת השלום בקו של ידידי דייני-פרס? פתרון התעלומה: שייב המילטריסטי הוא אחד השותפים הקבועים של הבטאון הליברלי. כעבור יומיים נאלץ צפרוני לפרסם מכי תבית-השובה מוחץ של ילין-מור:

„חברי, ואני בתוכם, הואשמו פעם בפעו" לה נגד האינטרסים החיוניים של הישוב, והוכרזו (וזכר על-ידי מי) כעוכרי ישראל ומחריבי הישוב. הגיסיון הזה לימדני, כי רק הגיונו של אדם ומצפוני — הם המוסמכים לקבוע מה הם, האינטרסים החיוניים של המדינה.“

המשיך ילין-מור: „עשרות הנוכחים בי-מסיבה יכולים להעיד כי הכנס לא פוצץ, אלא נסתים בקבלת ההלטה. אמנם, כמה אנשים ניסו להקים שערוריה, כדי למשוך תשומת-לב אל עצמם, אך המסובים לא נגררו אחריהם.“

„ולסיום: כל אדם יכול לבחור לעצמו את חבריו בתוה ולעתידי. מה שאין כן בחי"י לעבר החתום. ואני — כמעט על כל חברי בעבר אני גאה ואני מוקירם, בלי שים לב לכרטיס המפלגתי אשר בכיסם, ולהשקפותי-הם הפוליטיות היום — במידה שתן אינן כרכים מכתבי לחי“.

עה זו — השיטה האלי-אנושית, הבלתי-אישית, האפורה, האוטומטית, בה פעלה המכונה של ההשמדה.

כנגד זה צייר השבוע הרביעי גם תמונה נגדית: תמונת ההתקוממות הצלם האנושי אנושית, אישית, התקוממות הצלם האנושי נגד הפעולה האנונימית של המכונה. אנהה של הקלה, כימעט של שימחה, נפלטה מלב הקהל כאשר החלה צביה לובטקין, בעיניים דומעות ובעברית מליצית, לתאר את הרגע הגדול כאשר פתחו לוחמי הגטו באש על הנאצים, וכאשר חיילי הגזע הצליון כרחו, בהשארם אחריהם את הפצועים בשהי-הקרב.

לא היה זה האפיזאוד — כי המחתרת והפרטיזנים לא שמו קץ להשמדה. אבל הם הוכיחו כי האדם החופשי מסוגל לקום וללחום גם בתנאים הנואשים ביותר נגד כוחות העריצות. כאשר סיפרו עקרות הבית הקסנות מעל דוכן העדים כיצד קיימו את הקשר בין הגטאות, תוך סיכון חייהן בכל רגע, כאשר סיפרו אנטק צוקרמן ואבא קובנר על התעצמות המחתרת בתנאים חסרי-תקדים אלה של רודנות טוטאלית, יצרו מישקל נגדי קטן אך חשוב לתיאור הגייתי-גום של הס.ס.

בחשיפת גילויי ההתקוממות, לא פחות מ-אשר בחשיפת „הזוועה שבשיטה“, תרם המשפט הגדול תרומה מכרעת לחינוך ה"דור.

ארגונים

סגירת לחי"

„לחי"י היה אירגון שלחם לשחרור הארץ מידי האימפריאליזם, ומי שרוצה להמשיך בדרך הארגון, חייב גם היום להילחם באימפריאליזם“, קבע השבוע יוסף הגלילי, לוחם לחי"י ותיק, במסיבה שנערכה באולם טל בגבעתיים לרגל הוצאתם לאור של שני כרכים מכתבי לחי“.

נארבונני, עסקן ציוני אלג'יריה, להנהלת הסוכנות היהודית. בין השאר מואשם נארבונני בכך שהפר שבוע, בראיון עם צהרון ישראלי את ההוראה המפורשת של המוסדות היהודיים באלג'יריה, האוסרת על נציגיהם לנקוט עמדה נגד (ובעוד) הפל"ן. נארבונני, שהוא דובר חוגי הריאקציה הצרפתית, התקיף בראיון זה בחריפות את הפל"ן ואת הוועד הישראלי למען אלג'יריה חופשית, הטיף למעשה לתמיכה בקו הצרפתי הקיצוני ביותר נגד השלום.

דו-שבועון רציני כמתכונת „לאנספרס“ הצרפתי עומד להופיע עוד החודש בישראל. הדו-שבועון יש את השם אתגר, יהווה המשך לתבחינת האינטלקטואלי, בעל אותו שם, שהופיע עד כה בצורת חוברת דו-ירחית.

כאבי ראש רבים ייגרמו למפא"י ערב הבחירות בשל הרפוס הפרטי של המפלגה. הדפוס, מן הגדולים והמשוכללים בארץ, התחרה עד כה בכל שאר בתי-הדפוס במחיריו המוולגים, סבל בשל כך הפסדים רבים. לאחרונה, כנראה כדי ללחוץ על המפלגה דווקא ערב הבחירות, לתמוך יותר בדפוס, החליטו מנהליו לסגור כלייל את המיסדרה העברית שלו. הודעת פטורים נשלחו ל-34 פועלים, שיסרכו לקבלן. כן הודיעו לשבועוני צה"ל ועיתונים עבריים אחרים המודפסים בדפוס זה, על הפסקת ההדפסה מסוף החודש הנוכחי.

נושא אחר העשוי לשמש נשק תעמולתי נגד מפא"י: תלונות של נכיר-מלחמה, כי הונחו ולא שוקמו כראוי על-ידי משרד הבטחון.

בניגוד לדרישות מרכזי המפלגות, יצביעו שלושת נציגי מפא"י ונציגי מפ"ם במועצה המקומית רכסים, בעד בחירתו של נציגה הכורד של חרות, גבריאל זאריבי, לראש המועצה. חברי סיעת מפא"י איימו להכריז על עצמם כסיעה עצמאית, באם תיכפה עליהם המפלגה להגיע להסכם עם הסיעה הדתית במועצה. אם אואנם יתמידו נציגי השמאל בהתנגדותם למרכיזים, יהיה זה המקרה ראשון בארץ שנציג חרות ייבחר בקולות מפא"י ומפ"ם.

הנהלת הכרמלית ואש"ף יואלצו להכניס לקופת האוצר סכומים גדולים על חשבון בול בטחון, אותם לא נבו עד כה. הכר"מלית היתה פטורה עד כה מסת זה, ואילו אש"ף תתבע לשלם בול בטחון גם עבור ההסעות המיוחדות שהיא עורכת לפי הזמנות פרטיות. תשלומים אלה עלולים להגביר בהרבה את גרעונה של הכרמלית החיפאית.

יבחר בקולות מפא"י ומפ"ם.

הנהלת הכרמלית ואש"ף יואלצו להכניס לקופת האוצר סכומים גדולים על חשבון בול בטחון, אותם לא נבו עד כה. הכר"מלית היתה פטורה עד כה מסת זה, ואילו אש"ף תתבע לשלם בול בטחון גם עבור ההסעות המיוחדות שהיא עורכת לפי הזמנות פרטיות. תשלומים אלה עלולים להגביר בהרבה את גרעונה של הכרמלית החיפאית.